

Eerlijke kansen

Verkiezingsprogramma
PvdA Teylingen 2022-2026

Beste Teylinger,

De PvdA heeft vertrouwen in alle Teylingers. We hebben onze gemeente samen gemaakt tot wat het nu is: een prachtige gemeente in het groen om te wonen, te werken, te sporten en te ontspannen. Met de meesten van ons gaat het goed. En toch willen we pleiten voor verandering. Want niet iedereen in Teylingen profiteert van die fantastische gemeente van ons. Er dreigt een gemeente van tweedeling: Het Teylingen van de inwoners met het beste onderwijs, de beste woningen, de beste zorg en dus de beste gezondheid en het Teylingen van de inwoners voor wie dat allemaal minder of niet weggelegd is. Mensen worden uit elkaar gedreven en komen met de ruggen naar elkaar toe te staan. De PvdA staat naast de Teylingers om de gemeente te maken zoals deze hoort te zijn: een veilige, eerlijke en open gemeente met ruimte voor iedereen. Met fatsoenlijk betaalbare woningen voor starters, senioren en iedereen met een gewone baan en een gewoon inkomen. Wij zijn Teylingen!

We staan de komende jaren voor de keuze: worden we een gemeente waar de verschillen groter worden? Waar alles dat goed is alleen is weggelegd voor de hogere inkomens? Waar woningen bijna uitsluitend bereikbaar zijn voor die hoge inkomens. Waar ons college en met name de VVD zegt "wij zijn bouwkampioen" alsof de VVD er eigenhandig met hamer en beitel iedere ochtend in een busje erop uittrekt om woningen te bouwen. Dat gelooft toch zeker niemand in Teylingen? Want diezelfde bouwvakker, loodgieter maar ook de politieagent, de juf van je kinderen en de verpleegkundige kunnen in Teylingen amper een woning vinden. Die kunnen zij namelijk niet betalen. Dus met andere woorden: wil je met ons werken aan een gemeente waar we grote problemen op een sociale manier oplossen? Met voor iedereen een plek? Doe met ons mee!

In dit programma geven we ons beeld op Teylingen en wat wij de komende jaar willen bereiken. Een Teylingen met eerlijke kansen voor iedereen.

Tenslotte, soms raken mensen verward in de wirwar van regels. Ook bijvoorbeeld in de gemeentelijke regels. Ze voelen zich van het kastje naar de muur gestuurd of onrechtvaardig behandeld. Om deze mensen de helpende hand te bieden, is de PvdA in Teylingen gestart met een ombudsteam. Alle inwoners van Teylingen kunnen om hier ondersteuning vragen, ongeacht hun politieke voorkeur. Onze hulp is gratis. Met wat voor vraag je ook komt, het team probeert een (begin van een) antwoord te geven. Dat kan zijn door je door te verwijzen, je te wijzen op waar je informatie kunt vinden of oplossingsrichtingen aan te dragen.

Kies op 16 maart 2022!

Met vriendelijke groeten,

Paul Witteman
Lijsttrekker PvdA Teylingen

Inhoudsopgave

ZORG EN JEUGDZORG	4
WONEN	6
TEYLINGEN IS ER VOOR IEDEREEN	9
ARMOEDE EN SCHULDEN	9
ONDERWIJS	10
IEDEREEN HOORT ERBIJ	10
DUURZAAMHEID	11
TEYLINGEN DUURZAAM	11
TEYLINGEN IS ER VOOR HAAR INWONERS	13
VERTROUWEN	13
TRANSPARANT	13
CULTUUR	13
PARTICIPATIE	13
LEEFBAARHEID	15
GROEN TEYLINGEN	15
MOBILITEIT	15
LEVEN ONDER DE ROOK VAN SCHIPHOL	16
RECREATIE	16
SPORT	16
CULTUUR	17
VEILIGHEID	17
ECONOMIE	18

Zorg en jeugdzorg

Als je ziek bent of iemand in je omgeving is ziek, dan heb je hulp nodig en is al het andere onbelangrijk. Dan wil je erop kunnen rekenen dat jij of je naasten de juiste zorg, aandacht en liefde krijgen. Niet op basis van wie je bent, maar op basis van wat je nodig hebt.

De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en de jeugdzorg. Die taken zijn in 2015 naar de gemeente gegaan, maar helaas is dat niet met voldoende geld gebeurd. Hoe we daar in de gemeente mee omgaan, is een politieke keuze. De PvdA vindt dat het beperkte budget nooit een reden mag zijn om de zorg te leveren die iemand nodig heeft. Iedereen moet daarop kunnen rekenen. Het aantal mensen dat een beroep doet op maatschappelijke ondersteuning, jeugdzorg, inkomensondersteuning en re-integratie, zal de komende jaren naar verwachting eerder groter dan kleiner worden, mede onder invloed van de coronacrisis. Dit zal de discussie over de uitgaven voor het sociaal domein in de toekomst nog verder onder druk zetten.

Toch is goede zorg en ondersteuning helaas niet vanzelfsprekend. Ook niet in een rijk land als Nederland. Wie in armoede leeft, is vaker ongezond. Kinderen die in armoede opgroeien, hebben vaker een ongezonde levensstijl. Daar houden ze vaak hun hele leven last van. De cijfers zijn om stil van te worden: mensen met hoge inkomens leven in ons land gemiddeld 7,5 jaar langer dan die met lage inkomens. Het verschil in het aantal gezonde levensjaren is zelfs ruim 18 jaar. Voor de PvdA is dit onverteerbaar.

De mens moet centraal staan. Daarom praten we over hoe we de zorg zo goed mogelijk kunnen organiseren in onze gemeente. En zorgen we ervoor dat alle betrokken partijen zo veel mogelijk samenwerken voor goede zorg. Dit doen we op drie manieren:

- We zorgen voor een gemeente met een sterke sociale basis voor iedereen. Dat doen we met goed onderwijs, met goede voorzieningen voor sport en cultuur, die voor iedereen toegankelijk zijn, met een groene omgeving, waar je een ommetje kan maken, en met goede voorzieningen. Strikt genomen is dat geen zorg, maar het is wel de manier om met elkaar gezond te blijven en hoe we het in Teylingen doen, zowel fysiek als mentaal.
- Voor collectieve hulp zijn er de wijkteams, en de jeugd- en gezinsteams. Voor mensen die even of langer wat meer begeleiding nodig hebben. Deze teams zijn dichtbij mensen georganiseerd, en bieden hulp en ondersteuning waar nodig.
- Voor individuele hulp hebben we voorzieningen die aansluiten bij een specifieke vraag of behoefte van een persoon of gezin.

Onze keuzes:

- Zorg moet voor iedereen beschikbaar, bereikbaar en betaalbaar zijn.
- Kinderen krijgen tijdig de juiste noodzakelijke zorg vanuit de gemeente, ook bij complexe zorg. Ouders krijgen waar mogelijk de regie over het gezinsplan. Hulpverleners krijgen de tijd om vanuit een vertrouwensrelatie samen te werken. Voor

kinderen die echt niet thuis kunnen wonen, zoeken we bij voorkeur een liefdevol pleeggezin of gezinshuis. Kinderen die niet thuis wonen (ook kinderen in de vrouwenopvang) krijgen standaard een traumabehandeling.

- Professionals krijgen meer vertrouwen, door goede opleiding en certificering aan de voorkant. De tijdrovende en verspillende administratieve verantwoording aan de achterkant laten we afnemen. Er komt meer ruimte voor samenwerking in de jeugdhulp (jeugdzorg & Jeugd GGZ) in plaats van marktwerking en concurrentie. Gemeenten werken meerjarig samen op het gebied van de specialistische jeugdhulp en gebruiken standaarden zodat de administratie versimpelt.
- We geven meer prioriteit aan kwetsbare groepen. Zorgelijk is dat een aantal kwetsbare groepen aan het kortste eind lijkt te trekken. De noodklok wordt geluid voor de jeugdbescherming en jeugdreclassering, waarin jongeren in moeilijke situaties lang moeten wachten op hulp die ze hard nodig hebben. Voor mensen die voor hun werk afhankelijk zijn van sociale werkvoorzieningen, zijn de baankansen gedaald sinds invoering van de Participatiewet. Het sociaal domein is complex en het is vrijwel een onmogelijk opgave om een systeem te bedenken dat iedereen optimaal bedient. Er moeten keuzes gemaakt worden waarbij meer prioriteit worden gegeven aan de genoemde kwetsbare groepen. Wachtlijsten voor hulp aan jongeren, met name specialistische hulp van 3 tot 6 maanden zijn niet acceptabel.
- We zorgen ervoor dat de aanbieders van specialistische zorg een eerlijke prijs krijgen voor hun werk om te kunnen bestaan in plaats van uit het veld gejaagd te worden zoals nu in de zorg en onderwijs.
- Mensen wonen zo lang mogelijk thuis, ook in Teylingen. Tegelijkertijd zien we dat bij ouderen eenzaamheid en dementie vaker voorkomt. Dat dementie langer onontdekt blijft. Het bestrijden van eenzaamheid zien we als onze maatschappelijke opgave: liever elke week iemand, die langsgaat bij kwetsbare ouderen om te vragen hoe het gaat en wat er nodig is, dan dat we alles vertalen in een maximaal aantal uren huishoudelijke hulp.

Wonen

Afgelopen jaren is het tekort aan betaalbare woningen groter geworden. De wachtlijst voor een sociale huurwoning is lang en een betaalbare koopwoning voor de lage en middeninkomens is moeilijk te vinden. Toch is er afgelopen jaren veel gebouwd in Teylingen. Deze woningen zijn echter voor mensen met een gewoon inkomen niet te betalen. Waarom? Er worden heel simpel te veel woningen voor hoge inkomens gebouwd. Met bouwen, bouwen, bouwen alleen komt het einde aan deze wooncrisis niet in zicht. Wanneer we de markt niet beteugelen en de winst voor projectontwikkelaars boven het algemeen belang van voldoende betaalbare en fatsoenlijke woningen voor iedereen blijven stellen, zal het tekort aan betaalbare huur- en koopwoningen alleen maar toenemen. Dat is nu de optelsom na 25 jaar alles aan de heilige markt overlaten zoals onze liberale collega's dat zo graag zien.

Alleen als we de regie terugpakken, met maatschappelijke verantwoordelijke projectontwikkelaars samenwerken en de volkshuisvesting in ere herstellen, kunnen we ervoor zorgen dat er in Teylingen voldoende betaalbare woningen gebouwd worden.

Op initiatief van de PvdA zijn uitgangspunten opgesteld om bij nieuwe projecten voor minimaal 30% sociale huurwoningen en minimaal 35% betaalbare koopwoningen te realiseren. De PvdA zal zich hier sterk voor blijven maken de komende jaren. Daarnaast kijken we verder dan alleen de prijs maar zorgen we ook voor de juiste en passende voorzieningen voor iedereen. Dit bevordert dat starters in Teylingen kunnen blijven en senioren kunnen doorstromen naar een betaalbare seniorenwoning.

Bouwgrond in Teylingen is schaars. Binnen Voorhout en Sassenheim zijn nog stukken grond beschikbaar. Deze stukken grond, bijvoorbeeld bij het Station Voorhout en het gebied Langeveld in Sassenheim, worden als het aan ons ligt met voorrang ontwikkeld. Het is niet fatsoenlijk op deze tijd van woningnood om hier niets mee te doen. Grond zal ook gezocht moeten worden buiten de kernen. Het behoud van bollengrond is hierbij niet meer heilig en ook niet duurzaam.

Onze keuzes:

- In onze bestemmingsplannen en de omgevingsvisie houden we vast aan de in de woonvisie vastgelegde verdeling van minimaal 30% sociale huurwoningen en 35% middel dure huurwoningen (huur < 1.000 euro) en betaalbare koopwoningen (tot 325.000 euro¹).
- Met actief grondbeleid stimuleren we de bouw van betaalbare huur- en koopwoningen en voorkomen we dat grond in handen valt van speculerende beleggers en projectontwikkelaars.
- In Voorhout wordt de ruimte aan de Eikenhorstlaan niet gebruikt voor 60 villa-woningen maar wordt een wijk gerealiseerd met betaalbare woningen, in overeenstemming met de woonvisie van Teylingen.

¹ Hiervoor hanteren we het bedrag dat geldt voor de Nationale Hypotheek Garantie.

- We vinden het ongelofelijk dat er in Sassenheim op de locatie Langeveld na 12 jaar nog geen huis is gebouwd of plan is gemaakt. Dit project moet met voorrang worden opgepakt waarbij de gehele locatie wordt gebruikt voor woningbouw.
- We stimuleren dat marktpartijen tot sociale keuzes komen. Daarvoor zetten we lokale instrumenten als bestemmingsplannen, de structuurvisie (omgevingsvisie), woonvisie, vereveningsfonds en de huisvestingsverordening in. Zo stellen we voorwaarden aan wat en voor wie in onze gemeente wordt gebouwd en zorgen we voor samenwerking tussen alle betrokken partijen.
- We hanteren het instrument van 'de doelgroepenverordening'. Hiermee leggen we vast hoelang de sociale en middeldure huurwoningen op die manier behouden blijven als sociale en middel dure huurwoningen. Wij stellen deze instandhoudingstermijn op minimaal 25 jaar, zodat deze woningen voor langere tijd betaalbaar blijven.
- Om speculatie met woningen tegen te gaan voeren we bij nieuwbouwwoningen een anti-speculatiebeding van 10 jaar in.
- In de doelgroepenverordening leggen we ook vast voor welke inkomensgroepen de betaalbare koopwoningen bedoeld zijn. Zo voorkomen we dat hoge inkomens de woningen kopen en de starters en middeninkomens alsnog geen woning kunnen kopen.
- In onze doelgroepenverordening/huisvestingsverordening geven we agenten, verplegers en leraren voorrang bij de toewijzing van sociale- en middeldure huur-, en betaalbare koopwoningen. Daarmee vergroten we de sociale samenhang en leefbaarheid in de buurt.
- Om speculatie met woningen te voorkomen voeren we in onze gemeente een zelfbewoningsplicht in. Hiermee voorkomen we dat koopwoningen worden verhuurd of worden doorverkocht voor de maximale winst.
- We bevorderen het in eigen hand nemen van inwoners van de woon- en leefsituatie. Bijvoorbeeld door mee te werken aan het ontstaan van wooncoöperaties in Teylingen. Dit kan door grond hiervoor beschikbaar te maken of door het instellen van een leenfonds. Een wooncoöperatie is een woonbedrijf van de bewoners zelf. Zij zijn de gezamenlijke eigenaar van de coöperatie; binnen die coöperatie kopen of huren zij hun woning, en ze zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het beheer van hun woning en woonomgeving.
- Parkeernormen zijn niet heilig. Om de ontwikkeling van nieuwbouwwoningen betaalbaar te houden zijn lagere parkeernormen mogelijk. We zorgen dan wel voor een goede aansluiting op het openbaar vervoer en de aanleg van fietspaden.
- We bevorderen de herbestemming van lege winkel- en kantoorpanden tot woningen.
- Arbeidsmigranten worden vaak tegen enorme huren in erbarmelijke omstandigheden gehuisvest, terwijl werkgevers en uitzendbureaus enorme winsten opstrijken. In Teylingen zorgen we ervoor dat dit misbruik niet gebeurt, maken we met werkgevers

en uitzendbureaus bindende afspraken over fatsoenlijke huisvesting en gaan we waar nodig over tot strikte handhaving en bestraffen we malafide verhuurders.

Teylingen is er voor iedereen

Armoede en schulden

Nederland is een rijk land, maar het aantal kinderen in armoede neemt toe. Voor de PvdA is dat onaanvaardbaar: schulden en armoede staan volwaardig meedoen in de samenleving in de weg. Kinderen, die opgroeien in armoede, staan meteen 1-0 achter. Armoede tast je gevoel van vrijheid en bestaanszekerheid aan, terwijl juist die verworvenheden het fundament van onze samenleving zijn, waarin iedereen een eerlijke kans heeft.

Met lede ogen zien de PvdA ook armoede in onze gemeente. Als gevolgen van een onzeker inkomen, snel stijgende huren, zorgkosten, energieprijzen en duurdere boodschappen liggen betalingsproblemen en schulden op de loer. De gang naar een voedselbank ligt voor de hand. Bij niets doen zal dit komende jaren toenemen.

Mensen met grote financiële problemen ervaren stress en zijn vaak minder gelukkig. Hun relatie, gezin en gezondheid lijden eronder en men krijgt steeds meer het gevoel van de samenleving buitengesloten te raken. Armoede en schulden kunnen leiden tot psychische problemen, gezondheidsklachten of verslaving. Het treft niet alleen de laagste maar steeds vaker ook de middeninkomens. Schaamtegevoelens, onbekendheid met regelgeving en het niet vertrouwen van de (lokale)overheid bij een deel van deze groep burgers staan vaak een oplossing in de weg.

De meeste recente cijfers laten zien dat ruim 600 gezinnen met 300 kinderen in Teylingen in armoede leven. Na de coronacrisis zullen in 2022 deze aantallen naar verwachting eerder toenemen dan gelijk blijven. Zullen we daar eens iets aan proberen te doen?

Onze keuzes:

- Mensen die onder de armoedegrens leven, willen we een helpende hand toesteken. Hierbij moet je dan niet alleen naar het inkomen kijken, maar ook naar de extra kosten zoals bijvoorbeeld de aflossing van studieschulden.
- We ondersteunen ten volle het beleid en werk van Welzijn Teylingen.
- We vinden dat samenwerking en vroegsignalering in onze gemeente noodzakelijk zijn. Vanaf 1 januari 2021 is vroegsignalering ook een wettelijke taak. We zouden daar graag een anoniem meldpunt om (verborgen) armoede te signaleren voor willen realiseren.
- We kiezen bij de aanpak van schuldenproblematiek en vroegsignalering altijd voor persoonlijk contact met inwoners.
- Naast de reguliere weg in Teylingen willen we maatschappelijke instellingen ondersteunen door middel van een op te richten fonds voor schuldsanering. We blijven in Teylingen samenwerken, binnen en buiten het gemeentehuis, met de woningcorporatie, werkgevers, energiebedrijven en zorgverzekeringen.

Onderwijs

Onderwijs moet de basis leggen voor eerlijke kansen in onze maatschappij. Dit betekent eerlijke kansen tussen scholen en tussen leerlingen binnen de school. De school is daarnaast een spil in de buurt en de wijk. En kunnen doordat zij in contact staan met ouders en leerlingen, een grote rol spelen in de samenleving.

Onze keuzes:

- We zorgen voor voldoende middelen voor onderwijshuisvesting, zodat scholen een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving zijn.
- We stimuleren samenwerking tussen scholen, hulpverleners en zorginstellingen om jongeren op jonge leeftijd al te kunnen helpen.

Iedereen hoort erbij

De PvdA staat voor een inclusieve samenleving waarin iedereen mee kan en mag doen. Uitsluiting op welke grond dan ook is altijd onacceptabel. Een inclusieve samenleving betekent ook dat de gemeente actief op zoek gaat naar inwoners die niet mee dreigen te kunnen komen en hen ondersteunt. Daarnaast heeft de gemeente zelf een voorbeeldfunctie.

Onze keuzes:

- We zorgen voor ondersteuning bij laaggeletterdheid: digitale vaardigheden, taallessen en omscholing.
- We kiezen ervoor dat de gemeente inclusiviteit een actief onderdeel laat zijn van haar personeelsbeleid.
- We kiezen ervoor dat de gemeente en maatschappelijke partijen actief op zoek gaan naar inwoners die niet op eigen kracht kunnen participeren in de samenleving. Niet achterover zitten en wachten op problemen.

Duurzaamheid

Teylingen Duurzaam

Een duurzame koers is noodzaak. Eerder heeft de door de PvdA ingediende motie “Teylingen duurzaam in 2030” unaniem steun gekregen. We spreken dan over 2017! In de tussentijd hebben we nauwelijks voortgang gemaakt maar verzanden we in onderzoeken, oeverloze debatten maar acties, ho maar! In de komende jaren zetten we in onze gemeente alles op alles om de nu al merkbare gevolgen van klimaatverandering, zoals extreme hitte, heftige regenbuien en langdurige droogte zo goed als mogelijk op te vangen. Een Teylingen met minder CO2-uitstoot en een betere luchtkwaliteit, met geïsoleerde huizen, betaalbare energielasten en meer duurzame werkgelegenheid. Circulaire economie en biodiversiteit zijn dan ook naast een absolute noodzaak, ook een prachtig en wenkend perspectief. Het creëert werkgelegenheid en het geeft onze kinderen een mooiere schonere wereld met betere luchtkwaliteit, minder gif en minder verspilling. Wij moeten hier heel hard mee aan de slag. Want Teylingen loopt, bijvoorbeeld in het opwekken van hernieuwbare energie binnen de gemeente, erg achter.

We willen bij de energietransitie koste wat kost voorkomen dat de ongelijkheid en tweedeling hierdoor vergroot. Dat huishoudens met hoge inkomens hun huis met subsidies kunnen verduurzamen, terwijl gezinnen met lage inkomens in hun woning met hoge energielasten achterblijven.

De gemeente kan en moet het goede voorbeeld geven

Onze keuzes:

- Teylingen levert binnen Holland Rijnland een evenredige bijdrage aan hernieuwbare energie. Op dit moment kunnen we geen alternatieven uitsluiten. Of windturbines of zonnepanelen realistisch zijn, is volgens de PvdA afhankelijk of er voldaan kan worden aan wettelijke eisen en voorwaarden om overlast te voorkomen.
- We zorgen er voor dat Teylingen onder voorwaarden daken van publieke gebouwen beschikbaar stelt aan particulieren die zonnepanelen en/of zonnecollectoren willen.
- We stimuleren om versneld alle huizen in Teylingen goed te isoleren. We kiezen ervoor om te beginnen bij de woningen van de woningcorporatie. Indien nodig kan de gemeente hierbij financieel ondersteunen.
- We zijn voorstander voor een subsidie voor de omruil van energie slurpend witgoed voor inwoners met inkomen tot 130% van het sociaal minimum.
- We kiezen ervoor om onze wijken te vergroenen, investeren in de aanleg van plantsoenen en bomen en we maken door het verlagen van de parkeernormen meer ruimte voor het groen.
- In het bestek van bouwprojecten in Teylingen nemen we eisen op over het klimaatbestendig maken van het betreffende gebied, ook voor lopende projecten.

Hiermee streven we op een proactieve manier aan het klimaatbestendig maken van Teylingen.

- Ruim 50 % van de afgedankte kleding/textiel komt landelijk terecht in het restafval. Dat zal ook in Teylingen zo zijn. Toch is alleen sterk vervuilde kleding/textiel niet recyclebaar. De gemeente gaat een publieksactie voeren om het aandeel textiel in het restafval aanmerkelijk te verlagen.
- Glyfosaat is het middel dat gebruikt wordt in bestrijdingsmiddelen, onder andere in het bekende RoundUp. Het is een middel om onkruid te bestrijden, maar boeren gebruiken het bijvoorbeeld ook om groen op akkers te laten verdwijnen. Dan hoeft ze namelijk niet om te ploegen. Recent werd bekend dat het een duidelijke rol heeft in het ontstaan van de ziekte van Parkinson die onder boeren vaker voorkomt. Gevaarlijk spul dus. Teylingen moet onderzoeken welke acties de gemeente zelf kan ondernemen om de het gebruik van glyfosaat te stoppen, naast een verbod op het gebruik op gemeentegrond.
- Om de luchtkwaliteit te verbeteren en de uitstoot van stikstof te verminderen, komen er binnen de bebouwde kom van de dorpen uiterlijk 2030 uitstootvrije zones met een verbod voor oude dieselauto's (vrachtauto's, busjes en personenauto's) en landbouwvoertuigen.
- De gemeente Teylingen certificeert zich voor de CO2 prestatieladder.
- Bij het aanbesteden van projecten eisen we, waar enigszins realistisch, dat de inschrijvers CO2 prestatieladder gecertificeerd zijn.
- We maken ons zich binnen HLT sterk om voor via IMVO (Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen) in te kopen.
- Teylingen blijft Fairtrade gemeente.
- We stimuleren de fiets als vervoermiddel voor bewoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties b.v. door publieksacties en het actief communiceren over bestaande rijkssubsidies.
- We stimuleren de realisatie van meer openbare laadpalen voor auto's waarbij gebruikt wordt gemaakt van hernieuwbare energie.

Teylingen is er voor haar inwoners

Bij betrouwbare gemeente hoort een gemeente die openheid van zaken geeft en inwoners helpt. Hulp bij het aanvragen van een paspoort of vergunning tot het oplossen van conflicten. Hierbij hoort niet alleen te benoemen wat niet kan maar actief te zoeken naar oplossingen en daarbij de menselijk maat te hanteren.

Vertrouwen

Vertrouwen in de lokale overheid is het vertrouwen in de democratie. Het vertrouwen in de gemeente is nu onvoldoende. Inwoners hebben te vaak het idee niet serieus genomen te worden, niet gehoord te worden en het idee dat besluitvorming binnen een kleine groep plaatsvindt. De PvdA heeft zich daarom actief ingezet voor de inwoners die schade hadden door de nieuwbouw of die geconfronteerd door handhaving van regels waarbij de gemeente nalatig is geweest en zal dat blijven doen.

Transparant

Vertrouwen kan worden vergroot door meer inzicht te geven. Inzicht in de verschillende plannen, inzicht in de besluitvorming inclusief de momenten dat betrokken inwoners c.q. organisaties invloed kunnen uitoefenen en inzicht in de voortgang van projecten. Informatie is in principe altijd openbaar en opvraagbaar. Transparant betekent ook dat na de verkiezingen een raadsakkoord komt op hoofdlijnen zodat inspraak door alle partijen (inwoners en politiek) op elk moment mogelijk blijft en samenwerking wordt bevorderd.

Cultuur

De bestuurscultuur moet opener worden, minder vastgeroeste verhouding in de gemeenteraad en meer samenwerking tussen raad en college. Iedere inwoner moet zich gehoord voelen en moet kunnen deelnemen aan besluitvorming.

Participatie

Burgerparticipatie is belangrijk. Inwoners weten vaak zelf het beste wat er in hun eigen omgeving speelt en welke oplossingen er mogelijk zijn. De gemeente is daarom toegankelijk en benaderbaar voor al onze inwoners. We luisteren naar ervaringsdeskundigen en nemen hun aanbevelingen mee bij het verbeteren van de uitvoering van onze gemeentelijke taken. Dit geldt ook voor ons als PvdA Teylingen. We zijn persoonlijk benaderbaar en onder andere via het ombudsteam proberen we iedereen te betrekken.

Onze keuzes:

- We zorgen voor tijdige en begrijpelijke communicatie richting inwoners en organisatie waarbij vragen worden beantwoord.
- We zorgen voor actieve informatievoorziening richting onze inwoners. Op een inzichtelijke en uniforme manieren geven we actuele informatie over belangrijke projecten. Hierbij geven we aan welke inspraak mogelijk is, welke besluiten moeten worden genomen en wanneer.
- We zorgen ervoor dat alle inwoners worden gehoord. Iedereen moet betrokken kunnen zijn bij wat er in zijn of haar omgeving gebeurt. In elk raadsvoorstel geven we

daarom expliciet aan op welke manier betrokkenheid en inspraak zijn georganiseerd en hoe ervoor is gezorgd dat iedereen de gelegenheid heeft om mee te praten. Inspraak en betrokkenheid zijn dus altijd een onderdeel van de lokale besluitvorming.

- We zorgen ervoor dat inwoners binnen onze gemeente voldoende (juridische) bijstand kunnen krijgen bij vragen over of problemen bij het handelen van welke overheid dan ook als ze dit nodig hebben. Zo nodig zorgen we ervoor een wetswinkel in Teylingen.
- We geven inwoners van Teylingen het recht een genomen beslissing, laagdrempelig opnieuw te laten bekijken of te laten herroepen. Het is eenvoudig om bezwaar te maken, zonder van het kastje naar de muur gestuurd te worden. Ook moet het mogelijk worden om met voldoende steun aan de gemeenteraad te vragen een genomen beslissing terug te draaien.
- We streven naar een raadsakkoord op hoofdlijnen waarbij gezamenlijke ambities in de gemeenteraad worden uitgesproken en door samenwerking kunnen worden waargemaakt.

Leefbaarheid

De leefbaarheid in Teylingen wordt door veel aspecten bepaald. Naast de in de vorige hoofdstukken benoemde onderwerpen geven we hieronder aan welke aspecten voor de PvdA van belang zijn.

Groen Teylingen

Onze polders aan de rand van Teylingen zijn een waardevol landschap. De Roodemolenspolder is z'n uniek gebied en een groene buffer tussen Sassenheim en Voorhout. Overheid en burgers moet samen goed zorgen voor het cultureel, natuur en historisch erfgoed van Teylingen. Daartoe behoren ook de 'open ruimte' tussen de kernen en de bollencultuur.

Onze keuzes:

- We kiezen voor het in stand houden van de 'open ruimte' van onze polders. Dit draagt bij aan behoud van natuur en biodiversiteit en daarmee aan een duurzame samenleving.
- We spannen ons in om de bollenteelt te behouden door het ontwikkelen van nieuwe toepassingen te steunen zoals ontwikkelingen rond bio based economy en allianties met kennisinstututen.

Mobiliteit

De hoeveelheid verkeer neemt toe. Dagelijks is het druk met auto's vanuit de kust richting de A44 en de A4 en de omgekeerde route. In Teylingen hebben we hier veel last van, bijvoorbeeld langs de Leidsevaart (N444) en de van Pallandtlaan (N443 en N208). Een structuur die lang geleden is ontstaan waarbij we nu concluderen dat een provinciale weg door de bebouwde kom niet meer kan. Overlast door geluid en uitstoot maakt het steeds minder leefbaar. Een oplossing hiervoor kost veel tijd en daarom moeten we niet meer stil staan maar handelen.

Onze keuzes:

- Wij hebben hierbij een voorkeur voor een nieuwe zgn. oost-west verbinding in de Noordelijke Bollenstreek vanaf de N206 naar de N207. De gemeente Teylingen moet hierin, samen met andere gemeente, een actieve rol spelen en bij de provincie duidelijk maken dat actie noodzakelijk is.
- Binnen de bebouwde kom is, met uitzondering van enkele doorgaande wegen, het uitgangspunt dat de voetganger en fietser op de eerste plaats komen te staan. Hiermee wordt niet alleen duurzaamheid bevorderd maar ook de verkeersveiligheid verbeterd. We vinden dat hierbij een maximale snelheid van 30 km per uur hoort.
- We kiezen voor het verminderen van het verkeer van de pakketbezorgers. We kijken of het mogelijk is om innovatieve ophaalpunten in te richten, naast de bestaande afhaalpunten in de centra van onze dorpen. Hiermee willen we de bezorgers zoveel mogelijk buiten de wijken houden en behouden de inwoners de mogelijkheid op elk

moment van de dag de bestelling op te halen. Veiliger voor ons, onze kinderen en ouderen en het scheelt nog eens de uitstoot van heel veel CO₂, stikstof en fijnstof in onze woonwijken.

Leven onder de rook van Schiphol

Vliegverkeer heeft negatieve gevolgen voor de gezondheid van de inwoners van Teylingen. Niet alleen door geluidsoverlast maar ook door uitstoot van stikstof en fijnstof. Voor Teylingen dreigt ook nog de toevoeging van een tweede Kaagbaan. Dit zal extra overlast betekenen voor onze regio. Op landelijke niveau moet hier nog over worden besloten en daarom kan Teylingen niet stil zitten.

Onze keuzes:

- We vinden dat Teylingen meer van zich moet laten horen om te zorgen dat de overlast niet groter wordt en bij voorkeur minder, te beginnen in de nacht. Teylingen heeft diverse meetpunten in de gemeente. Deel de uitkomsten, maak ze openbaar en laat zien waar de (geluids)normen worden overschreden.

Recreatie

In Teylingen, en dan met name in Warmond, is recreatie en bijbehorend toerisme een bron van inkomsten en drijfveer voor voorzieningen. Wij zijn voorstander van terughoudendheid bij de groei van de voorzieningen. Warmond kan met de bestaande kwaliteiten een belangrijke rol spelen op het gebied van recreatie, creativiteit en culinaire voorzieningen. Naast de faciliteiten voor watersport heeft Warmond de specifieke kwaliteiten die onder meer passen bij de grote behoefte in de Randstad aan "slow living". We zien hoe het eiland Koudenhoorn en het Huis te Warmont in een enorme behoefte voorzien. Dit geldt ook voor de vele marktjes en expositieruimtes en kunstweek etc. Dat zijn kwaliteiten die meer moeten worden aangemoedigd.

Onze keuzes:

- We kiezen bij recreatie niet voor massa, maar voor individuele kleinschalige ontspanning en ook voor stilte en natuur. Daarnaast kiezen we ook voor culinaire diversiteit variërend van een sterrenrestaurant tot een pizzeria en van een Hollandse hap tot Frans diner.

Sport

Elke week weer staan vele vrijwilligers van verenigingen voor dag en dauw op om het beoefenen van hun sport in onze gemeente mogelijk te maken. Daarmee leveren ze een onmisbare bijdrage voor het vitaal en krachtig houden van Teylingen. Wie sport en lid is van de sportclub, is vaak gezonder en heeft een breder sociaal netwerk dan iemand die geen lid is van een sportvereniging. We koesteren onze vrijwilligers en verenigingen dus en zien sport als een publieke voorziening.

Onze keuzes:

- Sporten is leuk, gezond, en vergroot de sociale samenhang. Daarom stimuleren we onze jeugd om lid te worden van een sportvereniging en bieden we ouders met een lager inkomen financiële ondersteuning, zodat alle kinderen kunnen meedoen. We stimuleren het gebruik van het Jeugdfonds Sport en Cultuur.

- Het lukt veel sportverenigingen vaak niet om voldoende vrijwilligers te vinden voor taken, zoals toezicht houden, het clubhuis bemannen en de velden onderhouden. Ondertussen zitten veel mensen ongewild thuis die dit werk misschien graag doen. Laten we kijken hoe we deze mensen bij elkaar kunnen brengen.
- We blijven inzetten op het versterken van sportverenigingen om hun maatschappelijke bijdrage zo groot mogelijk te maken. Het initiatief daarbij ligt bij de sportverenigingen, waarbij ze op ondersteuning en advies van de gemeente kunnen rekenen.

Cultuur

Waar sport ons aanzet tot bewegen, zet cultuur ons aan tot denken. Cultuur raakt, verbindt, verheft, ontspant en biedt plezier. Zonder de bibliotheek, de muziekschool, het theater en cultuureducatie is het lastig om die dromen te verwezenlijken. Voor de PvdA is het belangrijk dat alle vormen van cultuur toegankelijk en betaalbaar zijn voor iedereen en dat elke cultuuruiting van waarde is.

Onze keuzes:

- We investeren in onze culturele voorzieningen en willen deze behouden om de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van onze gemeente te vergroten.
- Het openhouden van de bibliotheek in de kernen is van groot belang. Bibliotheken zijn laagdrempelige ontmoetings- en leerplaatsen. Dat betekent dat er in bibliotheken een bijdrage geleverd wordt aan de bestrijding van analfabetisme en laaggeletterdheid.

Veiligheid

We leven in een veilige gemeente als we naar de statistieken kijken. En toch wordt dat lang niet door iedereen zo ervaren. Een kapotte lantaarnpaal geeft een vervelend gevoel en als er 's avonds vlak voor je deur door een groepje opgeschoten jongeren naar je wordt geschreeuwd, is dat intimiderend en voel je je onveilig in je eigen buurt. Voor ons is dat onacceptabel. Iedereen in onze gemeente heeft recht op een veilige leefomgeving.

Onze keuzes:

- We willen kansarme jongeren perspectief bieden en meteen ingrijpen als iemand dreigt te ontsporen. Voorkomen is beter dan genezen. Daarom bezuinigen we niet op het buurt- en jongerenwerk en zorgen we er met een extra impuls voor dat alle kwetsbare jongeren in beeld zijn bij onze professionele buurt- en jongerenwerkers.
- Het buurt- en jongerenwerk staat in nauw contact met de gemeente, het onderwijs, de jeugdzorg en de politie. Hierbij speelt de wijkagent een belangrijke rol. De gemeente heeft een coördinerende rol. We zorgen ervoor dat we de kwetsbare jongeren niet uit het zicht verliezen.
- Ouders spelen een grote rol bij het voorkomen van problemen. Wie een veilig thuis heeft, zal minder snel op het verkeerde pad raken. Daarom gaan we met ouders het gesprek aan en bieden we hulp wanneer het verkeerd dreigt te gaan.

- We gaan door met de acties die de gemeente en politie uitvoeren om ondermijning te voorkomen. Hiermee zijn we op de goede weg.

Economie

Juist tijdens een crisis beseft je wat er echt toe doet. We ondervinden wie onmisbaar werk doet, denken na over de toekomst en ervaren dat we samen sterker staan. Want als iets duidelijk is geworden in de coronacrisis, is het wel het belang van de publieke zaak. Geen veerkrachtige samenleving zonder sterke overheid. Juist lokaal!

Samenwerken is daarvoor essentieel. Alleen door samen te werken met ondernemers, onderwijsinstellingen, het UWV en de sociale partners kunnen we voorkomen, dat mensen te lang langs de kant staan, en dat mensen die al langer in de bijstand zitten blijvend en nog verder uit beeld raken. Maar daarmee zijn we er nog niet.

Onze keuzes:

- Voor ondernemers moet Teylingen een aantrekkelijke gemeente blijven. Hiervoor blijven we werken aan aantrekkelijke centra in onze drie dorpen. Hierbij maken we niet de keuze voor parkeren onder de grond maar voor een groen en aantrekkelijke winkelgebied waarbij de fietser en wandelende bezoekers de ruimte krijgt.
- We kiezen ervoor dat iedereen op korte afstand de dagelijkse boodschappen kan doen. Een supermarkt niet alleen in het centrum maar ook dicht bij de woonwijk. Hiermee blijft het voor iedereen mogelijk om zelf boodschappen te doen.